

การพัฒนาคุณภาพพัฒนาเด็กเล็กสู่ศูนย์การเรียนรู้ครอบครัว

และชุมชน

สรุปและเรียบเรียงโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ
การเสวนาทางวิชาการ “มหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น 2550”
วันอาทิตย์ที่ 9 กันยายน 2550 เวลา 13.30 - 15.30 น.

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กจึงเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะ
ต้องบริหารจัดการและดำเนินงานพัฒนาเด็กในท้องถิ่นชุมชนให้เป็นไปได้อย่างมีคุณภาพ และ
เหมาะสมตามวัย

คำนำ

เด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี เป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ถือเป็น
หน้าที่หลักของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ในการส่งเสริมและ
พัฒนาการต่างๆ ด้านอย่างเต็มที่ได้ตามศักยภาพ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็ก จึงเป็นภารกิจ
สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องบริหารจัดการและดำเนินงานพัฒนาเด็กในท้องถิ่น
ชุมชนให้เป็นไปได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสมตามวัย ตลอดจนเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง
และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในขั้นสูงต่อไป

ผู้ร่วมเสวนา

1. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์ สภาการศึกษา (ผู้ดำเนินรายการ)
2. นายสมพร ไร่บางยาง อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
3. รศ. ดร. จิตตินันท์ เดชะคุปต์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. อาจารย์ คำแก้ว ไกรสรพงศ์ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกรแก้ว
5. นางประภาภรณ์ อังพานิช กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็ก

การพัฒนาเด็กเล็กถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะเด็กเล็กๆ ตั้งแต่ 0 - 5 ปี หรือตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เพราะการทำงานของสมองในช่วงนี้พัฒนาเร็วมาก คนส่วนใหญ่ที่ยังไม่ทราบความจริงในเรื่องนี้ทำให้พลาดโอกาสทองของชีวิต ช่วง 0-5 ปี ซึ่งเมื่อเวลาผ่านไปแล้ว ก็ไม่อาจหวนกลับมาได้อีก ความจริงในเรื่องนี้ต้องอธิบายให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็กได้รับทราบ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะรัฐบาลปัจจุบัน ในหนึ่งปีที่ได้ดูแลประเทศชาติได้ประกาศวาระเพื่อเด็กและเยาวชนแห่งชาติ โดยการทำงานร่วมกันทั้ง 4 กระทรวงหลัก ได้แก่ **กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข** โดยมีกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย 0-5 ปี ซึ่งใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็ก 0-5 ปีร่วมกัน จึงทำให้เรื่องของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก

กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลเด็กเล็กที่ยากจน ด้วยโอกาสซึ่งไม่มีโอกาสที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูหรือการเอาใจใส่ดูแลมากนัก พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีความสามารถที่จะส่งเข้าศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้ กระทรวงมหาดไทยมีเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลประมาณ 600,000 คน มีครูอยู่ประมาณ 32,000 คน และก็มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ 16,000 ศูนย์ ในขณะที่มีเด็กเล็กของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและกรุงเทพมหานคร (กทม.) อีกประมาณ 800,000 คน ฉะนั้นการกล่าวถึงเรื่องของการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการกล่าวถึงประชากรเด็กเล็กจำนวนประมาณ 6-7 แสนคนซึ่งเป็นวัยที่กำลังพัฒนาอย่างเต็มที่ สมองกำลังเจริญเติบโตและรับรู้ทุกอย่าง ถ้าผ่านช่วงวัยนี้ไปแล้วก็เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่อาจจะเรียกเอาสิ่งต่างๆ ที่ควรจะมี ควรจะมี และควรจะเป็นกลับคืนมาได้ ดังนั้นการพัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสำคัญอย่างมากทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

การพัฒนาเด็กเล็กถือเป็นเรื่องที่สำคัญมาก โดยเฉพาะ: เด็กเล็กๆ ตั้งแต่ 0 - 5 ปี หรือตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เพราะการทำงานของสมองในช่วงนี้พัฒนาเร็วมาก

